

PARTICIPACIÓ POLÍTICA I DESIGUALTAT

**Breu anàlisi de la desigualtat per a determinats
collectius vulnerables respecte el dret de
participació política al Principat d'Andorra**

Judith Salazar

MARC CONCEPTUAL

De què parlem quan parlem de participació política?

A quin tipus de desigualtat ens referim?

DUDH

**PIDCP
CEDH**

CPA

Dret a la participació política

Declaració Universal dels Drets Humans

Article 21

1. Tota persona té dret a participar en el govern del seu país, directament o per mitjà de representants lliurement elegits.
2. Tota persona té dret, en condicions d'igualtat, a accedir a les funcions públiques del seu país.
3. La voluntat del poble és el fonament de l'autoritat de l'Estat; aquesta voluntat ha d'expressar-se mitjançant eleccions autèntiques, que hauran de fer-se periòdicament per sufragi universal i igual i per vot secret o per altre procediment equivalent que garanteixi la llibertat del vot.

Altres instruments internacionals

Pacte internacional pels drets civils i polítics (art. 25)

Primer protocol addicional al Conveni europeu de drets humans (art. 3)

Constitució del Principat d'Andorra

Art. 25: Tots els andorrans majors d'edat, en ple ús dels seus drets, gaudeixen del dret de sufragi.

Art. 25: Tots els andorrans tenen dret a accedir en condicions d'igualtat a les funcions i als càrrecs públics, amb els requisits que determinin les lleis. L'exercici de càrrecs institucionals queda reservat als andorrans, excepte en el que prevegin aquesta Constitució o els tractats internacionals.

Art. 26: Es reconeix als andorrans el dret de lliure creació de partits polítics. El seu funcionament i organització han d'ésser democràtics i les seves actuacions, conformes a la llei. La suspensió de les seves activitats i la seva dissolució hauran de ser efectuades pels òrgans judicials

DESIGUALTAT

- **Oficina de l'Alt Comisionat de les Nacions Unides pels Drets Humans**

"Factors que obstaculitzen la participació política en condicions d'igualtat y mesures per superar aquestes traves": dones, minories nacionals, pobles indígenes, persones amb discapacitat, organitzacions de la societat civil i els defensors de drets humans i estrangers (en el sentit de la Declaració dels DDHH dels individus que no son nacionals del país en el que viuen).

- Passant de l'àmbit mundial a la realitat andorrana:

DONES – PERSONES AMB DISCAPACITAT– ESTRANGERS

METODOLOGIA: Sufragi actiu/passiu

Representativitat sistema polític

Dones

Sufragi actiu

- 1933 sufragi masculí
- 1970 sufragi actiu femení
- 1973 sufragi passiu femení

Sufragi passiu

- 1,66% dones al món Caps d'Estat/Govern
- 22,8% gabinets ministerials
- 34% dels governs locals
- De les nou administracions andorranes considerades, només el Comú d'Encamp no té representació equilibrada (al menys 60-40).
- Art. 15 bis LQRER quotes

Persones amb discapacitat

Sufragi actiu

- Conveni de NU per als drets de les persones amb discapacitat (art.12.2):
"Els estats part reconeixen que les persones amb discapacitat tenen capacitat jurídica en igualtat de condicions amb les altres en tots els aspectes de la vida."
- Llei qualificada de la persona i la família-
- Llei Qualificada de Règim Electoral i del Referèndum I

Sufragi passiu

- 1,75% població és una persona amb discapacitat reconeguda per la CONAVA (PaD)
- Dels 120 càrrecs electes considerats, dos són PaD, tots dos des de les llistes PS (1,66%).
- Globalment, bona proporció.
Si considerem individualment per administracions, només CG i Comú E-

Residents no nacionals

No tenen dret a vot, però interessa l'anàlisi en termes de representativitat del sistema.

29% respecte del total població, té dret de sufragi.

Els votants de les darreres eleccions generals no va arribar al 25% del total de població que viu a Andorra.

Drs. AJA i MOYA, que en un article per a l'IDP de Catalunya: "La naturalización o adquisición de la nacionalidad ha sido la solución clásica que han dado quienes se oponen al reconocimiento del derecho de sufragio para los extranjeros, pero realmente no sirve como alternativa". Sobretot si aquest accés és costós, *"Si la naturalización es fácil e impulsa la adquisición de la nacionalidad por muchos extranjeros, el sufragio (dels estrangers) será menos necesario, y lo será más si la vía de la naturalización está muy cerrada."*

A Andorra, l'estàndard de naturalització per residència és més elevat que l'uropeu (AND-20 anys vs 10 anys Conveni sobre la nacionalitat del CoE).

La naturalització exigeix la renúncia a la nacionalitat d'origen (emocionalitat negativa i renúncia a ciutadania UE).

Comparteixo reflexió Dr. Matas que la tendència de la Ciència Política ens porta a analitzar la possibilitat de vincular el dret de sufragi a la residència en lloc de a la nacionalitat.

CONCLUSIONS

DONES: destrucció dels rols i estereotips de gènere.

Alt grau de representació equilibrada, però cap dona mai Cap de Govern.

Cal seguir treballant en l'empoderament femení i millor repartiment tasques de cura i de la llar.

PERSONES AMB DISCAPACITAT: Hem fet les coses bé (adaptació a l'art. 12 CDPD)

Dissenyar sistema de vot electrònic

Sistema de quotes de PaD

RESIDENTS NO NACIONALS: Si volem un sistema polític més representatiu:

-rebaixa anys d'accés a la nacionalitat

-permetre la doble nacionalitat

-sota criteri reciprocitat, vot dels residents a les comunals

MOLTES GRÀCIES!

Per accedir al contingut d'aquesta presentació i de l'article complet

www.psa.ad

+ 376 877 877

judith.salazar@parlament.ad